

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 40
van **PETER VAN ROMPUY**
datum: 18 oktober 2016

aan **BART TOMMELEIN**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BEGROTING, FINANCIËN EN ENERGIE

Familiale ondernemingen - Vrijstelling schenkingsrechten

Sinds 1 januari 2012 is de schenking van een familiale onderneming of een familiale vennootschap volledig vrijgesteld van schenkingsrechten. Dit geldt zowel voor overdrachten in volle eigendom als voor overdrachten beperkt tot de blote eigendom of het vruchtgebruik. Er kan slechts een toepassing van de vrijstelling van schenkingsrechten verkregen worden mits voldaan is aan een aantal voorwaarden.

Op 8 oktober 2016 stond in een interview (De Morgen) met professor Michel Maus te lezen:

"...een grote bron van onrechtvaardigheid. Ik heb dat gemerkt toen mijn vader overleed. Ik had pas een dossier afgehandeld voor de fiscale vrijstelling van familiale ondernemingen bij erfenis - daarop betaal je geen euro successierechten. En op het huisje van mijn vader betaalden wij de volle pot. Toen heb ik ook foert gezegd en mijn eigen bvba opgericht."

1. Heeft de minister weet van het gebruik van de vrijstelling voor de schenking van familiale onderneming en vennootschappen voor het ontlopen van successierechten?
2. Heeft de minister er weet van hoe vaak de vrijstelling voor de schenking van familiale ondernemingen en vennootschappen voor het ontlopen van successierechten werd gebruikt? En wat de geraamde budgettaire impact hiervan was?
3. Welke sancties staan op het gebruik van de vrijstelling voor de schenking van familiale ondernemingen en vennootschappen voor het ontlopen van successierechten?
4. Hoe vaak werd een sanctie voor het gebruik van de vrijstelling voor de schenking van familiale ondernemingen en vennootschappen voor het ontlopen van successierechten opgelegd?
5. Hoe evalueert de minister bovenstaande antwoorden?

BART TOMMELEIN

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BEGROTING, FINANCIËN EN ENERGIE

ANTWOORD

op vraag nr. 40 van 18 oktober 2016

van **PETER VAN ROMPUY**

De huidige maatregelen met betrekking tot de overdrachten van familiale ondernemingen en familiale vennootschappen werden ingevoerd om de continuïteit van de ondernemingen en vennootschappen te bevorderen en zo een duurzame tewerkstelling te garanderen. Ze voorzien enerzijds in een vrijstelling van schenkbelasting in geval van overdracht bij leven en anderzijds in een verlaagd tarief van 3% of 7% erfbelasting bij overdracht na overlijden.

De vrijstelling van schenkbelasting werd ingevoerd om bedrijfsleiders te stimuleren zich actief met hun opvolging bezig te houden. Om te vermijden dat de continuïteit van ondernemingen, van wie de bedrijfsleider niet bij leven in zijn opvolging heeft voorzien, in het gedrang komt na diens overlijden, werd geopteerd voor een verlaagd tarief in de erfbelasting.

Beide maatregelen, zowel bij leven als na overlijden, zijn complementair en hebben eenzelfde uitgangspunt en doelstelling. Gebruik maken van de vrijstelling van schenkbelasting houdt niet in dat erfbelasting wordt ontlopen. Daarvoor zijn dan ook geen sancties voorzien.

Een oneigenlijk gebruik van de fiscale gunstmaatregelen wordt vermeden door het inlassen van een aantal voorwaarden waaraan moet voldaan zijn op het ogenblik van de schenking of het overlijden en van voorwaarden die na de schenking of vererving dienen vervuld te zijn en waaruit blijkt dat de continuïteit van de onderneming gedurende 3 jaar wordt gegarandeerd.

Deze voorwaarden tot verkrijging en behoud zijn opgenomen in de Vlaamse Codex Fiscaliteit (artikel 2.8.6.0.3 en 2.8.6.0.6 voor de schenkbelasting en artikel 2.7.4.2.2 en 2.7.4.2.3 voor de erfbelasting) en worden verder verduidelijkt in de omzendbrief 2015/2 van 15 december 2015. De Vlaamse Belastingdienst kijkt nauwgezet toe op de vervulling van deze voorwaarden.

In het licht van het aangehaalde interview dient benadrukt te worden dat vererving van een familiale onderneming of vennootschap sinds 2012 niet mogelijk is met vrijstelling van erfbelasting. Bovendien zijn patrimoniumvennootschappen uitgesloten van de gunstmaatregel. De overdracht moet immers betrekking hebben op een familiale onderneming of een familiale vennootschap.

Een familiale onderneming wordt gedefinieerd als een nijverheids-, handels-, ambachts-, of landbouwbedrijf of een vrij beroep dat door de schenker/erflater of zijn partner, al dan niet samen met anderen, persoonlijk wordt geëxploiteerd en uitgeoefend. De geschonken of vererfde activa moeten door de schenker/erflater of zijn partner ook beroepsmatig geïnvesteerd zijn en mogen niet hoofdzakelijk tot bewoning worden aangewend of zijn bestemd.

Een familiale vennootschap wordt gedefinieerd als een vennootschap die de uitoefening van een nijverheids-, handels-, ambachts- of landbouwactiviteit, of van een vrij beroep tot doel heeft en deze ook effectief uitoefent. Deze vennootschappen moeten bovendien een reële economische activiteit hebben en er moet voldaan zijn aan de participatievoorwaarde.